

In memoriam Paulik Ferenc

Paulik Ferenc

1922 - 2005

A Műegyetem Általános és Analitikai Kémia Tanszéke, a Magyar Tudományos Akadémia Műszaki Analitikai Kutatócsoportja, a Nemzetközi Termoanalitikai és Kalorimetriás Szövetség, a tanítványok, kollégák és barátok nevében búcsúzom Dr. Paulik Ferencről. Fájdalommal állunk itt, és nehezen vesszük tudomásul, hogy Feri barátunk nincs már közöttünk életerejével és optimizmusával.

Paulik Ferenc a XX. századi magyar tudomány egyik kiemelkedő egyénisége volt, aki munkatársaival együtt lendületet és új irányt adott a termikus analízisnek, a kémiai anyagvizsgálati módszerek egy fontos családjának. Az 50-es évek elején, amikor Erdey László professzorral és öccsével, Paulik Jenővel együtt az analitikai csapadékokat vizsgálták, a fejlődés fő akadályja az volt, hogy az egyes termoanalitikai módszerek eredményei összehasonlíthatatlanok voltak. A nagy felismerések utólag már egyszerűnek tűnnek. Így volt ez hármójuk esetében is: a méréseket egyszerre, egyazon mintán kell elvégezni, és létre kell hozni egy olyan

berendezést, amely erre megbízhatóan képes. Így született meg a világ első, kereskedelemben kapható szimultán termoanalitikai műszere, a Derivatograph, melynek különböző, és egyre fejlettebb változatait a Magyar Optikai Művek gyártotta és exportálta a világ minden tájára. Ez lett minden idők legsikeresebb termoanalitikai berendezése, melynek számos megoldását a többi műszergyártó is átvette. Az alkotás jelentőségét jól érzékelteti, hogy sokan – és nem csak a magyar nyelvterületen – „derivatográfiának” nevezik a termikus analízis egészét.

A vezető szerephez újabb és újabb tudományos felismerésekre és műszaki alkotásokra, könyvekre, cikkekre és szabadalmakra, az alkalmazási lehetőségek állandó bővítésére volt szükség. Miközben a tanítványok, együttműködő kutatók és a készülékek az összes kontinensen jelen voltak, a fejlesztő munka középpontjában évtizedeken át a Paulik Ferenc vezette laboratórium állt, egy kis csapat, melynek magját Feri, korán elhunyt öccse, Jenő, és néhai Arnold Miklós kollégánk alkotta. A nagyszerű alkotó mellett – Feri esetében is – nagyszerű társ áll. Amikor most Ferinek megköszönjük életművét, e köszönet egy része Erzsébet asszonyt illeti.

Paulik Ferenc nem csak tudósként és mérnöként, hanem emberként is kivételes egyéniség volt. Azzá tette széleskörű érdeklődése, humora, nyílt, indulatoktól sem mentes stílusa, melyen mindig átsütött a jó szándék és segítőkészség. Sok elismerésben volt része külföldön és itthon, talán még többre is méltó lett volna. Meggyőződésem azonban, hogy számára többet jelentett a sok barát és tanítvány tisztelete és szeretete. Többször elmondta, legutóbb tavaly, mikor egy tudományos ülésen a Derivatograph megalkotásának ötvenedik évfordulójáról emlékeztünk meg: „Szerencsés ember vagyok, mert azt csinálhattam, amit szeretek.”

Kedves Feri! Köszönjük a tanítást, a segítséget, a barátságot. Emléked megőrizzük, munkádat igyekszünk tovább vinni. Nyugodj békében.

2005. október 27.

Pokol György